

VERGİ SİRKÜLER

Sirküler Tarih : 05.12.2025
Sirküler No : 2025.43

Konu: KURGAN: Cari dönem öncelikli e- denetim sistemi, konulu sirkülerimiz yayınlanmıştır.

Özet: Hazine ve Maliye Bakanlığı Vergi Denetim Kurulunun 1 Ekim 2025 tarihinden itibaren uygulamaya koyduğu ve kısaca “KURGAN” olarak anılan “Kuruluş Gözetimli Analiz Sistemi” mükelleflerin çeşitli kriterlere dayanılarak işlem risklerini anlık olarak tespit etmektedir. Yapılan risk analizleri çerçevesinde mükellefler vergi incelemesi için seçilmekteyken, bu defa Vergi Denetim Kurulunun mükellefleri kendileri ile ilgili risk emarelerinden erkenden bilgilendirerek gerekli tedbirleri almaya teşvik eden bir anlayışa geçtiği görülmektedir.

KURGAN (Kuruluş Gözetimi Analiz Sistemi). Bu sistem, klasik “yıllar sonra yapılacak rastgele denetim” anlayışını onu öne alan bir yaklaşım getirmektedir. Kısaca özetlemek gerekirse; işlem anında risk analizi ve erken uyarı olarak tanımlanabilir. Bu Sirkülerimizde aşağıdaki konular açıklanmaya çalışılacaktır.

- KURGAN Nedir ve Nasıl Çalışır?
- KURGAN Vergi Denetim Süreci
- KURGAN’da Neden Riskli Mükellef Olarak Tanımlanabilirsiniz?
- Riskten Korunma Yöntemleri Nelerdir?
- KURGAN Uyarısına Karşı Ne Aksiyon Alınmalıdır?

ERK Denetim ve Yeminli Mali Müşavirlik Hizmetleri Ltd. Şti.

Adres: Küçükbakkalköy Mah. Vedat Günyol Cad. Defne Sok. No:1 Flora Residence K:7 D.98 (D. 714-713) 34750 Ataşehir/İSTANBUL

Tel : 0.216.340 00 86

Fax : 0.216.340 00 87

E-posta : info@erkymm.com

www.erkymm.com

Bu sirkülerde yer verilen açıklamalarımız, konuya ilişkin genel bilgiler içermektedir. Ayrıntılı açıklamalar için bu sirkülerde yer alan ilgili mevzuata veya görüş için ERK YMM’ye başvurulmasında yarar bulunmaktadır.

KURGAN: Cari dönem öncelikli e- denetim sistemi

Hazine ve Maliye Bakanlığı Vergi Denetim Kurulunun 1 Ekim 2025 tarihinden itibaren uygulamaya koyduğu ve kısaca “KURGAN” olarak anılan “Kuruluş Gözetimli Analiz Sistemi” mükelleflerin çeşitli kriterlere dayanılarak işlem risklerini anlık olarak tespit etmektedir. Yapılan risk analizleri çerçevesinde mükellefler vergi incelemesi için seçilmekteyken, bu defa Vergi Denetim Kurulunun mükellefleri kendileri ile ilgili risk emarelerinden erkenden bilgilendirerek gerekli tedbirleri almaya teşvik eden bir anlayışa geçtiği görülmektedir.

Vergi denetiminde yeni bir dönem başladı: KURGAN (Kuruluş Gözetimi Analiz Sistemi). Bu sistem, klasik “yıllar sonra yapılacak rastgele denetim” anlayışını onu öne alan bir yaklaşım getiriyor: Kısaca özetlemek gerekirse; **işlem anında risk analizi ve erken uyarı** olarak tanımlanabilir.

1. KURGAN Nedir ve Nasıl Çalışır?

KURGAN, vergi idaresinin mali verileri sürekli tarayan ve risk tespitinde bulunan bir analiz/sinyal KURGAN’ın temel amacı, vergi kayıplarını önlemek ve sahte belge kullanımını engellemektir mekanizmasıdır. Sistem; e-fatura, banka, gümrük, beyanname verileri ve diğer kaynakları entegre ederek işlemleri değerlendirir ve her işleme bir risk notu atar. (ör. normal / şüpheli / riskli)

Risk seviyesi yüksek görülen mükelleflere idare tarafından bilgilendirme/uyarı yazıları gönderilebilir. Kurgan’ın amacı ceza yağdırmaktan çok; erken uyarı vererek potansiyel risklerin tespitini sağlamak ve gerektiğinde idarenin ön inceleme başlatabilmesi için sinyal oluşturmaktır. Bu nedenle gelen bildirimler bir “inceleme emri” mahiyetinde olmayıp, öncelikle bilgilendirme niteliği taşır.

Bu sistem ile;

- Sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belgeler anında tespit edilir.
- Beyanname ve mali tablolar arasındaki tutarsızlıklar ortaya çıkar.
- Stok kayıtları ile fiili durum arasındaki farklılıklar belirlenir. Elektronik belgelerdeki (e-fatura, e-defter, e-arşiv) uyumsuzluklar saptanır.
- Sektörel kıyaslamalar yapılır ve olağan dışı kar/zarar oranları işaretlenir.

2. KURGAN Vergi Denetim Süreci

- KURGAN vergi denetim süreci şu adımlardan oluşur:
- Sistem, işlemleri tarar ve risk puanı hesaplar.
- Yüksek riskli işlemler için mükellefe e-tebligat gönderilir.
- Mükelleften belge ve açıklama talep edilir.
- Açıklama yeterli görülürse dosya kapanır, yeterli görülmezse incelemeye sevk edilir.

3. KURGAN’da Neden Riskli Mükellef Olarak Tanımlanabilirsiniz?

- Sahte veya şüpheli belge kullanımına ilişkin göstergeler,
- Beyanname ile gelir tablosu / bilanço arasındaki tutar uyumsuzlukları,
- Sektör ortalamasının üzerinde veya alışılmışın dışında kârlılık/satış hareketleri,
- Stok – fatura tutarsızlıkları veya beklenmeyen stok değişimleri,
- Diğer veri kaynaklarıyla örtüşen anormal para giriş/çıkışları,

4. Riskten Korunma Yöntemleri Nelerdir?

Riskli mükellef olmamak için işletmelerin şu önlemleri alması gerekir:

- e-Fatura, e-Defter, e-Arşiv kayıtlarını düzenli kontrol etmek,
- Fiili ve kaydi stokları uyumlu tutmak,
- Beyannameleri gelir tablosu ve mizan ile karşılaştırmak,
- İşlemleri banka ve finans kuruluşları üzerinden gerçekleştirmek,
- Belgeleri düzenli arşivlemek,
- Yeminli Mali Müşavir veya Mali Müşavir ile sürekli iletişimde kalmak.

5. KURGAN Uyarısına Karşı Ne Aksiyon Alınmalıdır?

Yazıyı ve İçeriğini Analizi

- Hangi dönem ve hangi işlemler hakkında uyarı geldiğini belirleyiniz. (fatura numarası, tarih, muhatap vb.)
- Yazıda belirtilen süre ve idarenin talep ettiği işlemler/cevap formatı var mı, not ediniz.

İç inceleme başlatın

- Uyarıya konu olan işlem(ler)i tespit edip ilgili fatura, sözleşme, teslimat/taşıma belgeleri ve banka kayıtlarını toplayın.
- İlgili kayıtları muhasebe defterleri ve e-kayıtlarla (e-fatura xml, e-arşiv) karşılaştırın.

Durumu seviyelendirin

- Bulgularınız uyarıyla örtüşüyor mu? (Eğer örtüşüyorsa, sorunun türünü ve büyüklüğünü tespit ediniz.)
- Eğer örtüşmüyorsa, hangi veri veya karşı taraf hareketi hataya neden olmuş olabilir, bunu not ediniz.

Düzeltilme/İyileştirme seçeneklerini değerlendirin

- Mükellef, tespit ettiği hata/eksiklikler konusunda gönüllü düzeltme (düzeltme beyannamesi) yoluna gidebilir; bu, idarenin sonraki adımlarını etkileyebilir ve bazı durumlarda riskleri azaltır.
- Bu uyarı, düzeltme beyannamesi verilmesine engel değildir; bilakis, eğer sizde kapanmamış bir hata varsa düzeltme yolunu değerlendirmek makul bir adım olabilir.

Vergi İdaresine süresinde cevap verin

- Yazıda açıklama talep ediliyorsa, istenen formatta ve sürede açıklamayı hazırlayın; gerekirse belgelerle destekleyin.
- Cevabınızı gönderirken işlem kayıtlarınızı dosyalayın ve iletişim kayıtlarını saklayın.

YMM/ Mali Müşavir/avukatla koordinasyon sağlayınız

- Özellikle şüphe uyandıran işlemler ya da düzeltme kararları karmaşıksa, YMM, mali müşaviriniz ve/veya hukuk danışmanınızla birlikte hareket edin.
- Uzman değerlendirmesi, hangi beyan düzeltmesinin veya hangi hukuki adımın uygun olduğunu belirler.

Takip ve belge düzeni

Yapılan incelemeler, gönderilen cevaplar ve verilen düzeltmelerin kaydını tutun. İleride istenebilecek tüm destekleyici belgeleri düzenli arşivleyiniz.

Bu bağlamda Hazine ve Maliye Bakanlığı Vergi Denetim Kurulunun yayımladığı rehberde:

- Strateji metni,
- Politika bileşenleri ve bunların detaylı açıklamaları,
- Özellikle son dönemde sıkça gündeme gelen Kuruluş Gözetimli Analiz (KURGAN) Sistemi hakkında kapsamlı bilgiler,
- Kurul Başkanlığına iletilen tüm sorulara yer verilen Soru-Cevap bölümü,
- Sahte Veya Muhteviyatı İtibarıyla Yanıltıcı Belge Kullanma İncelemeleri İle VUK'un 160/A Maddesi Kapsamındaki İncelemeler Hakkında Genelge,

bulunmaktadır.

Bu rehber, sahte belge ile mücadelede yol gösterici bir kaynak olarak ilgililerin dikkatine sunulmuştur.

Sahte Belgeyle Mücadele Stratejisi ve KURGAN Rehberi için [tıklayınız](#).

Saygılarımızla.

ERK Denetim ve Yeminli Mali Müşavirlik

Hizmetleri Ltd. Şti.

Mehmet ERKAN

Yukarıda yer verilen açıklamalarımız, konuya ilişkin genel bilgiler içermektedir. Ayrıntılı açıklamalar için bu sirkülerde yer alan ilgili mevzuata veya görüş için ERK YMM'ye başvurulmasında yarar bulunmaktadır.